

Τα κακάβια

Περιοδικό του Μαθητικού Συνεταιρισμού Λημοτικού Σχολείου Ξηροποτάμου Δράμας

Μάρτιος 2008 Τεύχος 3^ο Έτος 14^ο

25^η ΜΑΡΤΙΟΥ

Η 25^η Μαρτίου είναι μία μεγάλη μέρα για τους Έλληνες. Γιορτάζουμε την εθνική μας απελευθέρωση. Οι Έλληνες μετά από 400 χρόνια σκλαβιάς στους Τούρκους, αποφάσισαν να επαναστατήσουν και να διεκδικήσουν την ελευθερία τους. Γιορτάζουμε και την είδηση του Αρχάγγελου προς την Μαρία, πως θα γεννήσει τον Υἱό του Θεού, ο οποίος θα έφερνε την Ειρήνη και την Αλήθεια στον κόσμο.

Κυριακή Δευτή, Στις

Η Σημαία της Ελλάδας

Η εθνική σημαία της Ελλάδος περιέχει εννέα ισοπαχείς, οριζόντιες και εναλλασσόμενες λευκές και κυανές παράλληλες γραμμές. Μέσα σε ένα κυανό τετράγωνο στο πάνω μέρος, υπάρχει ένας λευκός σταυρός. Ο σταυρός αυτός αν και πανάρχαιος ελληνικός, σύμβολο δυσίσμού, για πολλούς παραπέμπει στην κρατούσα ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία.

Η πρώτη ελληνική σημαία με τη σημερινή της μορφή (κυανό φόντο και λευκός σταυρός) σχεδιάστηκε, ευλογήθηκε και υψώθηκε το 1807 στη Μονή Ευαγγελιστρίας στη Σκιάθο. Σ' αυτή ο Νήφων όρκισε τους οπλαρχηγούς Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, Ανδρέα Μιαούλη, Παπαθύμιο Βλαχάβα, Γιάννη Σταθά, Νικοτσάρα, τον Σκιαθίτη διδάσκαλο του Γένους Επιφάνιο-Στέφανο Δημητριάδη, τους Λαζαίους, τον Καρατάσο, τον Λιόλιο, τον Τσάμη, και πολλούς άλλους. Οι καπεταναίοι είχαν συγκεντρωθεί στο Μοναστήρι για να σχεδιάσουν τις επόμενες κινήσεις τους για την Επανάσταση. Παραλλαγή της ήταν η σημαία του Παπαφλέσσα, φτιαγμένη από το μπλε εσωτερικό του ράσου του και την φουστανέλα ενός συμπολεμιστή του.

Επι Όθωνα προστέθηκαν στη σημαία του στρατού ξηράς και του πολεμικού ναυτικού τα βασιλικά παράσημα. Η εμπορική σημαία ορίστηκε να είναι σαν την σημαία του πολεμικού ναυτικού, χωρίς τα παράσημα. Το κυανό χρώμα της σημαίας σκούρωνε προκειμένου να ταυτίζεται τα χρώματα της Βαυαρίας, από τον βασιλικό σίκο της οποίας προερχόταν ο Όθωνας. Το 1862 με την κατάλυση της βασιλείας του Όθωνα, αφαιρέθηκαν απ' τις σημαίες τα βασιλικά παράσημα. Επι Γεωργίου Α' προστέθηκε στις σημαίες στρατού και πολεμικού ναυτικού το βασιλικό στέμμα. Το 1864, ορίστηκε η σημαία του πεζικού να φέρει στο κέντρο της εικόνα του Αγίου Γεωργίου, προστάτη του πεζικού. Στις 31 Μαΐου 1914 εκδόθηκε βασιλικό διάταγμα που όριζε με ακρίβεια τη μορφή των σημαιών, χωρίς να μεταβάλλει τα βασικά χαρακτηριστικά που ήδη είχαν. Ορίστηκε επίσης σημαία που θα χρησιμοποιείται από υπουργεία, πρεσβείες, δημόσιες ή δημοτικές υπηρεσίες και φρούρια. Ακόμη δήλωσε ότι η σημαία του εμπορικού ναυτικού είναι και η εθνική σημαία, αυτή δηλαδή που επιτρεπόταν να υψώνουν και οι ιδιώτες. Στις 25 Μαρτίου 1924 τα υπουργεία Στρατιωτικών και Ναυτικών αφαίρεσαν τα στέμματα από τις σημαίες, εκτελώντας το ψήφισμα της Δ' Συντακτικής Εθνοσυνέλευσης στην Αθήνα «Περί ανακηρύξεως τής Δημοκρατίας».

Μετά από πολλές αλλαγές ο Νόμος «Περί εθνικής Σημαίας, των Πολεμικών Σημαιών και του Διακριτικού Σήματος του Προέδρου τής Δημοκρατίας» του 1978 καθόριζε την επίσημη εθνική σημαία που χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα, καθώς και τις τεχνικές και τυπικές προδιαγραφές της. Η κλίμακα της σημαίας άλλαξε πάλι σε 2:3. Η επίσημη σημαία, ίδια με τη σημαία του στρατού ξηράς, καταργήθηκε με αυτόν το νόμο και αντικαταστάθηκε πλήρως από την εθνική σημαία, η ανάρτηση της οποίας γίνεται πάνω σε λευκό κοντό, στην κορυφή του οποίου υπάρχει (σε συγκεκριμένες περιπτώσεις) λευκός σταυρός.

Η ελληνική σημαία γιορτάζει και τιμάται στις 27 Οκτωβρίου, παραμονή της επετείου του όχι

Κώστας Χρυσοστομίδης, Στις

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Αγωνίστρια της επανάστασης του εικοστένα η Μπουμπουλίνα Λασκαρίνα (1771 -1825), είναι υπέροχη γυναικεία προσωπικότητα της επανάστασης του 1821 που έχει γίνει πα σύμβολο στην Ιστορία. Ήταν κόρη του Υδραίου πλοίαρχου Σταυριανού Πίνοτζη και της Παρασκευής, κόρης του εφοπλιστή της Ύδρας Κόκκινη.

Η Μπουμπουλίνα γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη, στη φυλακή όπου είχε πάει η μητέρα της για να επισκεφτεί το φυλακισμένο αύξυντο της. Τη βάφτισαν στην Κωνσταντινούπολη και της έδωσαν το όνομα Λασκαρίνα. Παντρεύτηκε το 1788 τον πλοίαρχο απ' τις Σπέτσες Δημήτριο Γιάννουζα. Ο άνδρας της σκοτώθηκε με ηρωικό τρόπο από πειρατές το 1797. Μετά από 4 χρόνια η Λασκαρίνα παντρεύτηκε τον πλοίαρχο Δημήτριο Μπουμπουλή και από τότε λέγεται Μπουμπουλίνα.

Από τους δύο γάμους της απόκτησε 6 παιδιά. Μετά το θάνατο και του δεύτερου συζύγου της από Αλγερινούς πειρατές η Λασκαρίνα έμεινε πλούσια χήρα κι αποφάσισε να αφιερωθεί στην απελευθέρωση της πατριδας απ' τους Τούρκους. Μυήθηκε στη Φιλική εταιρεία και, με δικά της χρήματα ναυπήγησε το θρυλικό "Αγαμέμνονα" και άλλα τρία μικρότερα πλοία. Η έκρηξη της Επανάστασης βρήκε την Μπουμπουλίνα πενήντα χρόνων, όμορφη, αγέρωχη, γενναία σαν αμαζόνα και επιβλητική καπετάνισσα.

Με τον "Αγαμέμνονα" άρχισε τον αποκλεισμό του Ναυπλίου, αποβιβάστηκε στους Μύλους για να ανεφοδιάσει αυτούς που πολεμούσαν στο Αργός και εκεί σκοτώθηκε ο γιος της Γιάννης Γιάννουζας. Πήρε μέρος στον αποκλεισμό της Μονεμβασίας, στην πολιορκία και την άλωση του Ναυπλίου και της Τρίπολης. Μετά την πτώση της Τρίπολης μπήκε στην πόλη πάνω σ' ένα λευκό άλογο και έσωσε το χαρέμι των Τούρκων από την οργή των πολιορκητών. Συνέχεια δε, ξόδευε χρήματα από την περιουσία της για την ενίσχυση του αγώνα στην Ξηρά και στη Θάλασσα. Γύρισε μαζί με τον Κολοκοτρώνη όλη την Πελοπόννησο για να εμψυχώσει τους πολεμιστές.

Όταν ελευθερώθηκε το Ναύπλιο, πήγε κι έζησε εκεί μέχρι το 1825. Το Μάιο του 1825 ο γιος της Γιώργος Γιάννουζας έκλεψε την Ευγενία Χριστοδούλου Κουτσή και ο επεροθαλής αδελφός της Μπουμπουλίνας Λάζαρος Ορλώφ, γαμπρός της Ευγενίας, πήγε με άλλα μέλη της οικογένειας Κουτσή έξω απ' το σπίτι της Λασκαρίνας για να ζητήσουν εκδίκηση. Η Μπουμπουλίνα απ' το παράθυρο του σπιτιού της άρχισε μαζί τους σκληρή κι επίμονη συζήτηση, που κατά τη διάρκεια της μια σφαίρα ριγμένη απ' έξω την βρήκε στο μέτωπο και την σκότωσε στις 22 Μαΐου 1825. Μ' αυτόν τον τρόπο η συμβολική αυτή γυναικεία μορφή του Ιερού αγώνα βρήκε το θάνατο.

Χρύσα Δερμεντζη ΣΤ¹

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης γεννήθηκε το 1770 στο χωριό Λιμποβίτσι, στο Ραμαβούνι της Μεσσηνίας. Έλαβε μέρος στην επανάσταση του 1821 και μάλιστα ήταν η κυριότερη μορφή του αγώνα. Στη Ζάκυνθο ορκίστηκε στην Φιλική Εταιρεία, αποφασισμένος να εκπληρώσει τον μεγάλο του πόθο: να δει τα βουνά της Πελοποννήσου ελεύθερα. Ήταν νικητής, ανάμεσα σ' άλλα, στο Βαλτέτσι, στην Τριπολίτσα και στα Δερβενάκια. Οι επιτυχίες αυτές τον ανέδειξαν σε αρχιστράτηγο της Πελοποννήσου.

Υπήρξε ένθερμος οπαδός της πολιτικής του Καποδίστρια και πρωτοστάτης στα γεγονότα για την εκλογή του Όθωνα. Οι διαφωνίες του όμως με την αντιβασιλεία των οδήγησαν στις φυλακές και προκάλεσαν την καταδίκη του σε θάνατο. Έλαβε χάρη μετά την ενηλικίωση του Όθωνα. Τα απομνημονεύματά του γράφτηκαν από το Γεώργιο Τερτσέτη.

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης πέθανε μια νύχτα του 1843 από αποπληξία, επιστρέφοντας από γλέντι στα βασιλικά ανάκτορα.

Κυριακή Δεμίση, ΣΤ¹

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Πορτρέτο Μιαούλη
Εθνικό Μουσείο

Ναύαρχος της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Γεννήθηκε στην Ύδρα ή κατ' άλλους στην Εύβοια (1769-1835). Το οικογενειακό του όνομα ήταν Ανδρέας Βώκος. Λέγεται ότι απέκτησε το επώνυμο Μιαούλης όταν αγόρασε ένα τούρκικο μπρίκι που λεγόταν «Μιαουλλ».

Από νωρίς μυήθηκε στη Φιλική Εταιρία. Με την έκρηξη της Επανάστασης του 1821 έγινε ναύαρχος του υδραίκου στόλου. Πέτυχε την πρώτη σημαντική νίκη κατά του τούρκικου στόλου στη ναυμαχία των Πατρών (20 Φεβρουαρίου 1822). Το 1824, μετά την καταστροφή των Ψαρών, ο Μιαούλης αποβιβάστηκε στο νησί, σκότωσε τους Τούρκους και κατέστρεψε τον στόλο τους. Ακολούθησαν νέες επιτυχίες του στόλου, που με αρχηγό τον Μιαούλη κατάφερε να σπάσει πολλές φορές τον αποκλεισμό του Μεσολογγίου από τους Τούρκους και να μεταφέρει τρόφιμα στους πολιορκημένους.

Μετά την απελευθέρωση, ο Μιαούλης συνεργάστηκε αρχικά με τον Ιωάννη Καποδιστρία. Όμως, αργότερα, μαζί με άλλους Υδραιόους πλοιοκτήτες στασίασε εναντίον του κυβερνήτη και πυρπόλησε δύο πλοία του ελληνικού στόλου. Κατά την βασιλεία του Όθωνα διατέλεσε αρχηγός του Ναυτικού Διευθυντηρίου και αργότερα γενικός επιθεωρητής του στόλου.

Πέθανε στην Αθήνα και τάφηκε στον Πειραιά, στη δεξιά είσοδο του λιμανιού, που ονομάστηκε προς τιμήν του Ακτή Μιαούλη.

Ιάσων Χατζηγεωργίου Στάξη

Γεώργιος Καραϊσκάκης

Έλληνας αρματολός από τα Άγραφα και αργότερα αρχιστράτηγος των επαναστατικών δυνάμεων της Στερεάς Ελλάδας. Ο Καραϊσκάκης που ήταν ο ανυπέρβλητος στρατάρχης της Ρούμελης, αναδείχθηκε σε μεγάλη φυσιογνωμία του απελευθερωτικού σγώνα εναντίον των Τούρκων το 1821.

Κωνσταντίνος Κανάρης

Ένδοξος πυρπολητής του 1821, ναύαρχος και μετέπειτα πρωθυπουργός του ελεύθερου ελληνικού κράτους. Το πρώτο του επαναστατικό κατόρθωμα ήταν η ανατίναξη της ναυαρχίδας του τούρκου Καρά Αλή, έξω από το λιμάνι της Χίου τον Ιούνη του 1822, που είχε ως συνέπεια την απώλεια της ζωής περίπου 2.000 Τούρκων στρατιωτών.

Ιωάννης Μακρυγιάννης

Τα απομνημονεύματα του στρατηγού Μακρυγιάννη θεωρούνται «Ληνημείο του Λόγου». Έμεινε στην ιστορία για την παλικαριά, το ήθος, την πίστη για την λευτεριά και τις πολλές μάχες που έλαβε μέρος στον ιερό επαναστατικό αγώνα των Ελλήνων.

Μαντώ Μαυρογένους

Εξόπλισε πλοία με δικά της χρήματα και καταδίωξε τους πειρατές που λυμαίνονταν στις Κυκλαδες. Ξόδεψε όλη της την περιουσία για τον Αγάντα της πατριδας μας. Ο Καποδιστριας για την προσφορά της στην επανάσταση της απένειμε το αξίωμα του επίτιμου αντιστράτηγου.

Πασχάλη Μαρία Στ τάξη

25^η ΜΑΡΤΙΟΥ

Η επανάσταση της 25ης Μαρτίου 1821 είναι ένας από τους σημαντικότερους σταθμούς στην ιστορία του ελληνικού έθνους. Ουσιαστικά σηματοδοτεί την απελευθέρωση των Ελλήνων έπειτα από 400 χρόνια σκλαβιάς κάτω από τον τούρκικο ζυγό, και την αρχή μιας περιόδου ελεύθερου βίου των Ελλήνων, που συνεχίζεται έως σήμερα. Βέβαια η 25η Μαρτίου, που καθιερώθηκε ως εθνική γιορτή των Ελλήνων από τον Όθωνα, δεν είναι η ακριβής ημερομηνία της έναρξης της επανάστασης.

Γιατί η επανάσταση εναντίον των Τούρκων δεν ξεκίνησε σ' όλα τα μέρη την ίδια ημέρα. Στη Μολδοβλαχία οι ένοπλες συγκρούσεις είχαν αρχίσει πριν από τις 24 Φλεβάρη, που έχει ημερομηνία η προκήρυξη της Επανάστασης, από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη.

Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός σήκωσε το λάβαρο της επανάστασης στην Αγία Λαύρα στις 13 του Μάρτη. Όμως ο γενικός ξεσηκωμός έγινε στις 25 του Μάρτη.

Την ίδια ημέρα γιορτάζεται επίσης και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, που είναι μια από τις μεγαλύτερες γιορτές της Χριστιανούντης. Είναι η ημέρα που ο Αρχάγγελος Γαβριήλ έδωσε στην Παναγία τον κρίνο και της ανήγγειλε τη χαρμόσυνη είδηση για τη γέννηση του Χριστού.

Πασχάλη Μαρία Στ τάξη

ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΞΗ

Τώρα είναι άνοιξη, τώρα είναι καλοκαίρι.

Το λεν τ' αληδόνια στα κλαριά κι οι πέρσικες στα πλάγια

Το λεν οι κούνιοι στα ψηλά, ψηλά στα καταράχια.

Πλευ τα κωτάσια στα βουνά να ξεκαλοκαΐάσουν,

πλευ και κοντά οι τσουτάνιδες βαρώντας τη φλογέρα.

ΑΝΟΙΞΗ

Μια από τις τέσσερις εποχές του χρόνου είναι η άνοιξη.

Σ' αυτήν ανήκουν οι μήνες ΜΑΡΤΙΟΣ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ, ΜΑΪΟΣ.

Είναι η εποχή που η φύση βγαίνει από την παγωνιά του χειμώνα και ανθοβολεί. Όλα τα φυτά χαιρετίζουν την Άνοιξη με τα πιο πολύχρωμα τους στολίδια, ακολουθώντας το παράδειγμα της βιαστικής αμυγδαλιάς. Οι χυμοί ανεβαίνουν από τις ρίζες στα ξερόκλαδα των δέντρων και δίνουν σ' αυτά καινούρια ζωή, προμήνυμα της καρποφορίας. Η γη που κρατούσε καλά φυλαγμένους τους σπόρους μέσα της, σε όλη τη διάρκεια του χειμώνα, νοιώθοντας τις ζεστές ακτίνες του ήλιου να θερμαίνουν την επιφάνεια της, αφήνει ελεύθερα τα τρυφερά βραστάρια να ξεμυτίσουν και να αναπτυχθούν. Τα πουλιά, με πρώτα τα χελιδόνια, έρχονται να συντονίσουν με τις γλυκολαλίες τους το γενικό γιορτάσι της φύσης.

Οι αρχαίοι Έλληνες, που όλα τα φυσικά φαινόμενα τα συμβόλιζαν με θεούς, τον ερχομό της άνοιξης τον απέδιδαν στην απελευθέρωση της Περσεφόνης από το σκοτεινό Βασίλειο του Πλούτωνα. Η κόρη της Δήμητρας Περσεφόνη, σύμφωνα με τον μύθο, έμεινε έξι μήνες στον Ήδη, κοντά στον Πλούτωνα που την είχε κλέψει και έξι μήνες ανέβαινε επάνω στη γη. Έτσι, λοιπόν, όταν έλειπε από τη γη, τα φυτά μαραίνονταν και νέκρα επικρατούσε στη φύση (φθινόπωρο-χειμώνα). Κι όταν ξαναρχόταν (άνοιξη-καλοκαίρι) όλα ανθοβολούσαν και καρποφορούσαν.

Μήτρου Χρήστος Στις 1^η τάξη

ΑΝΟΙΞΗ Η ΠΙΟ ΟΜΟΡΦΗ ΕΠΟΧΗ

Η άνοιξη είναι μια από τις τέσσερις εποχές του χρόνου. Έχει τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο. Είναι η ωραιότερη εποχή του χρόνου, είναι η βασιλισσά των εποχών, το πιο γλυκό παιδί μιας οικογένειας! Η ναρκωμένη φύση ξανανιώνει. Η γη φοράει την πράσινη φορεσιά της και στολίζεται με κάθε λογής πολύχρωμα λουλούδια. Ένα καταπράσινο βελουδένιο χαλί απλώνεται στις πλαγιές και στους κάμπους.

Οι κήποι, οι αυλές, τα πάρκα πρασινίζουν, φουντώνουν, ανθοβολούν με χίλια μύρια χρώματα κι άφθονα αρώματα. Τα αγριολούλουδα στα λιβάδια με τα χαριτωμένα σχήματα, τους υπέροχους συνδυασμούς των χρωμάτων, το χαρομήλι στους κάμπους, οι κατακόκκινες παπαρούνες, οι μαργαρίτες, οι βιολέτες, η πασχαλιά και το αγιόκλημα σκαρπούν το μεθυστικό τους άρωμα παντού. Τα δένδρα έχουν ανθίσει και οι κορυφές τους, σαν λυγερές πανέμορφες κοπέλες χορεύουν στο φύσημα του μυρωμένου αέρα.

Τ' αποδημητικά πουλιά γύρισαν πιά κι αυτά στις παλιές τους φωλιές. Τα χελιδόνια με τιτιβίσματα σχίζουν με τα σπαθωτά τους φτερά τον αέρα. Καρδερίνες, φλώροι και σπίνοι τρελοπετάνε στους αγρούς. Τ' αρδόνια άρχισαν και πάλι το γλυκόλαλο τραγούδι τους. Τα πουλιά πετούν στις φυλλωσίες των δένδρων. Χαιρούνται την άνοιξη. Όλων των πουλιών τα κελαδήματα, χαρούμενα και μελαγχολικά, ενώνονται σε μια τεχνητή μελωδία μαζί με το κρυσταλλένιο μυρμούρισμα του γάργαρου νερού, το θρόισμα των φύλλων, το μυρωμένο τραγούδι του ανοιξιάτικου αέρα ανεβαίνουν ανακατωμένα με το μοσχοβόλημα των λουλουδιών προς το θόλο τ' ουρανού. Παντού φωλιές, στους θάμνους, στα δένδρα. Άλλες κτίζονται, άλλες έχουν πολύχρωμα αυγά και πουλάκια.

Στις λαγκαδιές, ο τσεπάνης βόσκει τα πρόβατά του κι ακούει τ' αργυροκούδουνα τους. Οι μέλισσες πετούν από λουλούδι σε λουλούδι και ρουφούν αχόρταγα το νέκταρ από τους ποικιλόχρωμους ανθόυς των δένδρων.

Η γαλανομάτα θάλασσα ησυχάζει μαζεύει τ' αγριεμένα κύματα, και αρχίζουν τα ταξίδια και τα ψαρέματα. Όλος ο κόσμος, μέσα σ' αυτό το πανηγύρι της τρελής χαράς που φέρνει η άνοιξη, όλα μαζί, φύση και άνθρωπος, υμνούν τον Πάνσαιφο Δημιουργό.

Αποκριάτικο λεξιλόγιο

Τσικνοπέμπτη:

Ονομάζεται έτσι, η Πέμπτη της κρεατινής εβδομάδας- είναι η δεύτερη εβδομάδα του Τριωδίου- λέγεται αλλιώς και τσικνοπέφτη. Τη ημέρα αυτή κάθε άνθρωπος από τον πιο φτωχό ως τον πιο πλούσιο θα τσικνίσει, δηλαδή, θα ψήσει χοιρινό ή και άλλα κρέατα. Η τσίκνα από τα ψημένα κρέατα θα μοσχοβολήσει στον αέρα.

Εκείνο το βράδυ, το Σάββατο και την Κυριακή της παλαιότερα χρόνια μαζεύονταν σε κάποιον σπίτι. Η κάθε οικογένεια μαγείρευε το φαγητό της. Όταν τελείωναν τα φαγητά τους, ντύνονταν καρναβάλια και άρχιζαν το χορό και το τραγούδι.

Αγγελική Δευτρική, Σολάκη Κωνσταντίνα Δ τάξη

Καθαρή Δευτέρα:

Η καθαρή Δευτέρα είναι η πρώτη μέρα της Μεγάλης Σαρακοστής. Επίσης ονομάζεται Πρωτοήστιμη και Αρχιδευτέρα. Αυτή η Δευτέρα λέγεται καθαρή γιατί την Δευτέρα αυτή οι νοικοκυρές ασχολούνταν με το καθάρισμα των μαγειρικών σκευών που λερώθηκαν τις προηγούμενες γιορταστικές μέρες. Την Καθαρή Δευτέρα δεν γίνονταν καμιά δουλειά γιατί ανήκει στην Αποκριά. Γι αυτό με λίγες ελιές, ταραμά, χαλβά και φρέσκα κρεμμυδάκια ο κόσμος έβγαινε-και βγαίνει- στην εξοχή για φαγητό. Μετά το φαγητό πετάνε χαρταετό.

Βλατίτση Αγγελική, Χαρίσκου Θεοδώρα Δ τάξη

Σαρακοστή:

Σαρακοστή είναι οι 40 μέρες νηστείας που αρχίζουν μετά την Καθαρή Δευτέρα. Παλαιότερα τις τρεις πρώτες μέρες, όποιος ήθελε, δεν έτρωγε τίποτα, ούτε έπινε νερό. Συνήθως γυναίκες, νέες και γριές τηρούσαν το τριήμερο. Αυτές τις τιμούσαν με το να τις κάνουν την Καθαρή Δευτέρα τραπέζι με ειδικά φαγητά (καρυδόπιτα, σούπα με φασόλια και πετιμέζι) και τις προσφέρανε δώρα (μαντίλια, μαξιλαροθήκες κλ..π.)

Κυρά-Σαρακοστή:

Παλαιότερα που έλειπαν τα ημερολόγια, για να μετρούν οι άνθρωποι τις εβδομάδες της Σαρακοστής, δρήκαν έναν εύκολο τρόπο. Έπαιρναν μια κόλλα χαρτί και σχεδίαζαν με το ψαλίδι μια γυναίκα. Την κυρά-Σαρακοστή. Η Κυρά Σαρακοστή δεν έχει στόμα, γιατί κάνει νηστεία και δεν τρώει. Τα χέρια της είναι σταυρωμένα για τις προσευχές. Έχει 7 πόδια, τις 7 εβδομάδες της Σαρακοστής. Κάθε εβδομάδα που πέρναγε έκοβαν κι ένα πόδι. Το τελευταίο πόδι το έκοβαν το Μεγάλο Σάββατο, το ζβαζαν μέσα σ' ένα ξερό καρύδι κι όποιος το έβρισκε πίστευαν ότι θα του φέρει τύχη.

Βασίλης Αρναούτης, Βαγγέλης Δημίου Δ τάξη

ΔΥΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Η ιστορία του βιβλίου

Οι πρόγονοι των σημερινών βιβλίων ήταν πήλινες πλάκες πάνω στις οποίες έγραφαν χρησιμοποιώντας ένα είδος γραφίδας.

Η επόμενη εξέλιξη στην ιστορία της καταγραφής του λόγου ήταν οι πάπυροι που χρησιμοποιήθηκαν από τους αρχαίους Αιγύπτιους, Έλληνες και Ρωμαίους.

Το νέο υλικό ήταν η περγαμηνή, η οποία χρησιμοποιήθηκε από τους Εβραίους και τους Πέρσες στην αρχή. Με την πάροδο των αιώνων και συγκεκριμένα από τον 4^ο αιώνα μ. χ. το σχήμα του κυλινδρικού βιβλίου εγκαταλείπεται σιγά σιγά και κάνει την εμφάνιση του ο κώδικας, ο οποίος αποτελείται από φύλλα παπύρου ή περγαμηνής διπλωμένα στη μέση και ραμμένα σε ξύλινες πλάκες.

Κατά τη μεσαιωνική εποχή στην Ευρώπη τον 5^ο με 15^ο αιώνα μ. χ. τα βιβλία εξακολούθησαν να αναπαράγονται χειρόγραφα κυρίως σε μοναστήρια.

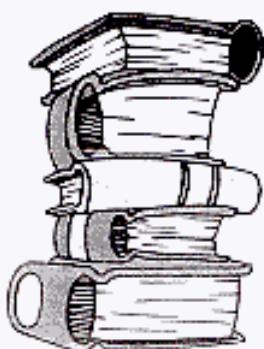
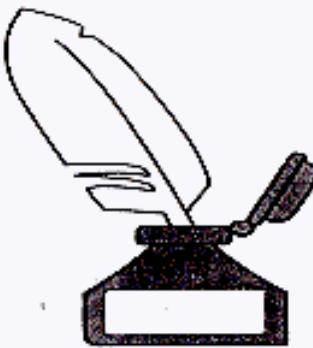
Τα πρώτα τυπωμένα βιβλία εμφανίστηκαν στην Κίνα τον 6^ο αιώνα μ. χ. Το πρώτο βιβλίο το οποίο είναι γνωστό ότι είχε τυπωθεί με ξύλινα στοιχεία είναι μια Κινέζικη έκδοση ενός βουδιστικού κείμενου το 868 μ. χ.

Στην Ευρώπη η εκτύπωση των βιβλίων χρησιμοποιώντας ξύλινα στοιχεία άρχισε γύρω στο 14^ο αιώνα με γνώση που αποκτήθηκε από τους ανατολικούς λαούς. Τα πρώτα τέτοια βιβλία ήταν κυρίως θρησκευτικού περιεχομένου με ελάχιστο κείμενο αλλά με πλούσια εικονογράφηση.

Κατά την Αναγέννηση, δύο ήταν οι ανακαλύψεις που έδωσαν ώθηση στη μαζική παραγωγή του τυπωμένου παταρίου. Η μια ήταν το χαρτί του οποίου η γνώση για την παραγωγή αποκτήθηκε από τον ισλαμικό κόσμο ο οποίος με τη σειρά του το είχε πάρει από τους Κινέζους και η άλλη τα κινητά μεταλλικά τυπογραφικά στοιχεία. Αυτή η τελευταία επινόηση αποδίδεται στο Γερμανό τυπογράφο Γιοχάνες Γκούτενμπεργκ, αν και πολύ άλλοι Γάλλοι, Ολλανδοί και Ιταλοί τυπογράφοι διεκδίκησαν την πατρότητα αυτής της εφεύρεσης. Το θέμα είναι ότι από το 1450 έως το 1456 μ. χ., η τυπογραφία γνώρισε μια αλματώδη εξέλιξη και έγινε ξαφνικά δυνατή η αναπαραγωγή ενός βιβλίου σε μεγάλους αριθμούς και χαμηλό κόστος. Η επανάσταση της τυπογραφίας ήταν πλέον γεγονός και το βιβλίο έγινε για πρώτη φορά προσιτό στα ευρύ κοινό. Κατά την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης (19^ο-20^ο) αιώνας, η παραγωγή του Βιβλίου γνωρίζει μια τεράστια άνθηση. Ο αριθμός αντίτυπων αυξάνεται με γεωμετρικούς ρυθμούς ενώ το κόστος παραγωγής πέφτει κάθετα.

Στον εικοστό αιώνα εφευρέσεις, όπως το ραδιόφωνο, η τηλεόραση, ο κινηματογράφος και τέλος η επανάσταση της Πληροφορικής με τους προσωπικούς υπολογιστές και τις συσκευές CD-ROM απέιλησαν το βιβλίο σαν μέσον επικοινωνίας και διάδοσης ιδεών. Το βιβλίο όχι μόνο επέζησε αλλά γνώρισε ακόμη μεγαλύτερη διάδοση και απήχηση στο κοινό.

Στα τέλη του εικοστού αιώνα έκανε την εμφάνιση της μια άλλη εφεύρεση που για μια ακόμη φορά απειλεί την ύπαρξη του βιβλίου στην παραδοσιακή του μορφή. Το ηλεκτρονικό βιβλίο, e-book, καθώς και οιφορητές συσκευές ανάγνωσης των βιβλίων αυτών δείχνουν να αποτελούν υπολογίσιμη απειλή για το παραδοσιακό βιβλίο. Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει με βεβαιότητα το μέλλον, αλλά ίσως, καθώς οι συσκευές ανάγνωσης γίνονται όλο και ελαφρύτερες με όλο και μεγαλύτερη αυτόνομία και με καλύτερες οθόνες ενώ ταυτόχρονα προσφέρουν οικονομία χώρου αλλά και ευκολία χρήσης, για πρώτη φορά υπάρχει περίπτωση μετά από πολλούς αιώνες κατά την διάρκεια των οποίων οι αλλαγές στην εμφάνιση και το υλικό των βιβλίων ήταν πολύ μικρές, τώρα πια υπάρχει μια πιθανότητα η μορφή του βιβλίου να αλλάξει δραματικά!

Η ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1821

Η πρώτη απόπειρα δημιουργίας τυπογραφείου ελληνικής ιδιοκτησίας έγινε στο Χάνδακα της Κρήτης, το σημερινό Ηράκλειο το έτος 1486, που δεν στέφθηκε όμως από επιτυχία. Λιγό αργότερα, το 1509 ο Ζαχαρίας Καλλέργης ιδρύει στη Βενετία το πρώτο ελληνικό τυπογραφείο. Ιστορικά όμως το πρώτο τυπογραφείο που ιδρύθηκε στην Ελλάδα είναι αυτό που εγκαταστάθηκε στην Χίο με τυπο-γραφικό υλικό που έστειλε από το Παρίσιο ο περίφημος τυπογράφος Αμπρουάζ Φερμέν Ντιντό. Από το τυπογραφείο αυτό εκδίδεται το 1821 η «Ελληνική Γραμματική», σε δημοτική γλώσσα του δασκάλου Νεόφυτου Βάμβα. Το τυπογραφείο καταστράφηκε ολοσχερώς από τους Τούρκους το 1822 κατά τη διάρκεια της καταστροφής της Χίου, που την αποθανάτισε ο μεγάλος Γάλλος ζωγράφος Ντελάκρουά. Ένα χρόνο νωρίτερα στις 15 Αυγούστου 1821 είχε καταστραφεί από τους Τούρκους και το τυπογραφείο που είχε εγκαταστήσει στις Κυδωνιές της Μικράς Ασίας ο Κωνσταντίνος Ντόμβρας.

Το 1822 ο Ντιντό δώρισε στην Ελλάδα νέο τυπογραφικό υλικό. Η επιθυμία του ήταν το νέο τυπογραφείο να εγκατασταθεί στην Αθήνα, η οποία βρισκόταν ακόμη υπό τον τουρκικό ζυγό. Ήταν το νέο τυπογραφείο εγκαταστάθηκε στην Ύδρα όπου το 1824 τυπώθηκε η εφημερίδα «Ο φίλος του νόμου». Στη συνέχεια μεταφέρθηκε στο Ναύπλιο. Το 1824 η Αθήνα αποκτά το πρώτο της τυπογραφείο με υλικά που δώρισε η Επιτροπή των Φιλελλήνων του Λονδίνου, όπως και το Μεσολόγγι. Το τυπογραφείο όμως της Αθήνας έμελλε να καταστραφεί από τους Τούρκους κατά τη διάρκεια της Άλωσης της πόλης από τον Κιουταχή στις 27 Μαΐου του 1827. Επανιδρύθηκε, όμως, εφτά χρόνια αργότερα, το 1834, από τον Ανδρέα Κορομηλά, που είχε μάθει την τέχνη της τυπογραφικής από τον ίδιο τον Ντιντό.

Αθραμίδου Σοφία Ε¹ τάξη

Τυπογραφείο της δεκαετίας του 1940

Η οικογένεια

Ήταν ένα πρωινό του Σαββάτου. Ο ήλιος έλαμπε. Η αδερφή μου κι εγώ παίζαμε ανέμελα στην αυλή της γιαγιάς μου, με το σκυλάκι που μας χάρισε ο πατέρας μου. Όλα έγιναν ξαφνικά. Ούτε κι εγώ κατάλαβα πως.

Η σιδερένια πόρτα ήταν επάνω στην αδερφή μου. Εκείνη έκλαιγε. Ο παππούς μου, βγήκε να βοηθήσει, ενώ εγώ έτρεξα να ειδοποιήσω την μητέρα μου. Οι αιχμηρές λόγχες είχαν απόσταση από τον λαιμό της αδερφής μου, μόλις δύο εκατοστά. Θα μπορούσε να της είχε συμβεί κάτι πολύ σοβαρό.

Παρ' όλα αυτά η μητέρα μου την πήγε στο νοσοκομείο αμέσως. Έβγαλαν ακτινογραφίες και η διάγνωση ήταν κάταγμα στην λεκάνη. Νοσηλεύτηκε τρεις μέρες στο νοσοκομείο και έμεινε δύο εβδομάδες στο σπίτι. Απ' τη μια στιγμή στην άλλη όλα είχαν αλλάξει.

Όλα έγιναν όταν η αδερφή μου θέλησε να κρατήσει το σκυλάκι στην αυλή, για να μην βγει στον δρόμο. Ξετυχώς όλα ήταν περαστικά. Όσο διάστημα όμως η αδερφή μου έμενε στο σπίτι, έπρεπε να τη βοηθάμε, επειδή, η οδλγία του γιατρού ήταν να μένει πολλές ώρες στο κρεβάτι.

Από τότε κατάλαβα ότι σε μια οικογένεια, το σημαντικότερο είναι: να είναι όλοι, να είναι καλά μεταξύ τους, να συζητάνε και να βοηθάνε ο ένας τον άλλο.

Κώστας Αθραμίδης ΣΤ₁ τάξη

Το ανάποδο παραμύθι

Το έγραψε η Δ' τάξη.

Βάλτε σε σε μαρία.

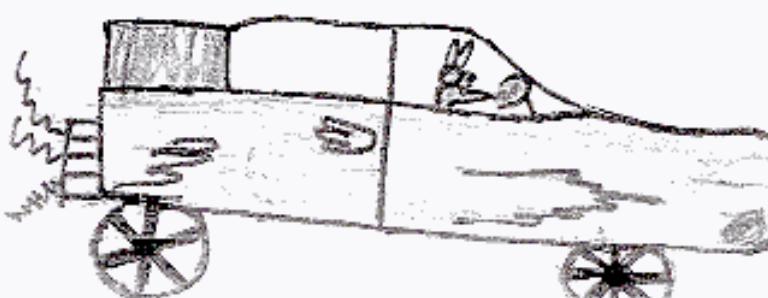
Μια φορά, στα τωρινά τα χρόνια, ζούσε στο δάσος ένας περιέργος και παράξενος λύκος. Ένας λύκος που αγαπούσε όλα τα ζώα για αυτό αναγκάστηκε να τρώει μόνο φυτά. Ήγινε ένας φυτοφάγος λύκος! Ήταν λοιπόν φιλόζωος, αλλά και φιλάνθρωπος. Πάντα πρόθυμος να βοηθάει όλα τα ζώα που κινδύνευαν αλλά και τους ανθρώπους. Είχε, που λέτε, ένα κινητό στο οποίο τον καλούσαν για βοήθεια. Ήταν το 166 του δάσους. Έτρεχε παντού.

Μια φορά, που κάποιοι κακοί άνθρωποι βάλανε φωτιά στο δάσος, μια αλεπού που δεν πρόλαβε να φύγει τον κάλεσε σε βοήθεια. Και αφού του απάντησε σ' όλες τις ερωτήσεις του «τι; πού; πότε; πώς; και γιατί?», Ανέβηκε στο τζιπ του, το 4X4 και έψυγε. Έπρεπε να φτάσει το γρηγορότερο. Ευτυχώς την πρόλαβε πριν τυλίχτει στις φλόγες!

Μια άλλη φορά, ένα πουλάκι τον ειδοποίησε ότι μια χελώνα έπεσε σε χαράδρα και κινδύνευε γιατί δε μπορούσε να βγει. Ο λύκος πάλι έφτασε εγκαίρως με το ελικόπτερο της φίλης του της αρκούδας που τον βοηθούσε σε τέτοια δύσκολα περιστατικά. Η χελώνα σώθηκε!

Στην άκρη του δάσους υπήρχε ένα χωριό. Στο χωριό αυτό ζούσε ένα κοριτσάκι, η κακιά, η ζημιάρα και άτακτη Κοκκινοσκουφίτσα. Ένα κορίτσι που όλο χτυπούσε, κλωτσούσε, έβριζε... Απ' όπου πέρναγε έφερνε την καταστροφή. Πήγαινε στο δάσος κι έβαζε παγίδες για να παγιδεύονται τα ζώα. Δεν κρατούσε τις υποσχέσεις της και έλεγε πολλά ψέματα.

Μια μέρα καθώς περπατούσε στο δάσος συνάντησε ένα χτυπημένο λαγουδάκι. Στην αρχή το πήρε στην αγκαλιά της και άρχισε να του τραβάει τα μουστάκια του. Μετά το άφησε κάτω κι άρχισε να το κλωτσάει. Το έκανε δυστυχώς μπάλα ποδοσφαίρου.

Το τζιπ του λύκου

Βλαζίτσαντζικ

Η γιαγιά της
Κοκκινοσκουφίτσας

μηχανάκι της και έψυγε. Καθώς έτρεχε, πάτησε σε μια λακκούβα και το μηχανάκι έπεσε πάνω της. Ήταν αδύνατο να το σηκώσει, πονούσε και φώναζε βοήθεια. Ο λύκος που την άκουσε έτρεξε να τη βοηθήσει. Κατάφερε να σηκώσει το μηχανάκι και να σώσει την Κοκκινοσκουφίτσα. Την πήρε στους ώμους και τη μετέφερε στο σπίτι.

Η καλοσύνη του λύκου και τα λόγια της μαμάς έκαναν την Κοκκινοσκουφίτσα να μετανιώσει για ότι έκανε. Και για να τους ζητήσει συγγάμη τους κάλεσε όλους σε τραπέζι. Έκει, στο τραπέζι, ήταν ο λύκος που όλο χαμογελούσε ευτυχισμένος. Η μητέρα της Κοκκινοσκουφίτσας, που έκλαιγε από τη χαρά της. Η γιαγιά της, καθισμένη κι εδώ σε μια κουνιστή καρέκλα έπλεκε ένα όμορφο πουλοβεράκι για την εγγονή της. Η αρκούδα, η φίλη του λύκου που όλο έλεγε: «Τόσα νόστιμα φαγητά δεν έχω ξαναφάει!!» και όλο έτρωγε και έτρωγε. Και πάρα πολλά άλλα ζώα του δάσους. Η πιο ευτυχισμένη, η πιο χαρούμενη όμως της βραδιάς ήταν η Κοκκινοσκουφίτσα που στα μάτια της έλαμπε η ευτυχία, η καλοσύνη και η χαρά. Στη αγκαλιά της κρατούσε τρυφερά το λαγουδάκι που πριν μερικές μέρες τραβούσε τα μουστάκια του και το κλιώτσαγε σαν μπάλα ποδοσφαιρού.

Όταν η μαμά της, της ζητούσε να πάει φαγητό στη γιαγιά της που έμενε στην άλλη άκρη του δάσους, τότε το φαγητό ήθα το χλαπάκιαζε η ίδια ή θα το πέταγε στο δάσος. Πολύ λίγες φορές θα το πήγαινε στη γιαγιά της. Την τελευταία φορά που είχε φέρει φαγητό στη γιαγιά της, την είχε βρει να κάθεται σε μια κουνιστή καρέκλα, μπρος στην εξώπορτά της. Φορούσε όπως πάντα ένα άσπρο σκουφάκι, μια άσπρη ποδιά στη μέση και ένα γκρι φόρεμα. Και όπως πάντα έπλεκε με τις βελόνες.

-Γεια σου γιαγιά, φώναξε η Κοκκινοσκουφίτσα.

-Καλώς την! καλώς την! Έλα κάθισε κοντά μου. Να σου φέρω ένα τσαγάκι με βουτήματα; είπε η γιαγιά όλο καλοσύνη.

Η Κοκκινοσκουφίτσα, αντί να σκύψει και να τη φιλήσει, της πέταξε το καλαθάκι στα μούτρα και τη δάγκασε. Η γιαγιά άρχισε να φωνάζει από τον πόνο. Ο λύκος, που βρισκόταν κάπου εκεί κοντά, έτρεξε αμέσως να δει τι συμβαίνει. Μόλις αντιλήφθηκε τι γινόταν, σκέφτηκε να πει ένα ψέμα στην Κοκκινοσκουφίτσα, ότι τάχα την ψάχνει η μαμά της και ότι πρέπει να γυρίσει γρήγορα στο σπίτι. Η Κοκκινοσκουφίτσα τον

πίστεψε. Έτσι ανέβηκε στο

Το λαγουδάκι

Τι κάναμε, απ' τα βιβλία που διαβάσαμε:

Γράφουν μαθητές της Δ τάξης .....

Μάθαμε ότι:

Ο Θωμάς Έντισον-ανακάλυψε την ηλεκτρική λάμπα και πολλές άλλες ηλεκτρικές συσκευές γεννήθηκε στο Μάιλαν του Οχάιο. Ήταν το έβδομο παιδί της οικογένειάς του. Ο πατέρας ολλανδικής καταγωγής, ήταν ένας φτωχός και αγράμματος άνθρωπος.

Χριστίνα Τσικουρίδη από το βιβλίο, Θωμάς Έντισον

- Όταν οι μέλισσες αναζητούν τροφή και βρίσκουν το κατάλληλο μέρος, τότε γυρίζουν πίσω στην κυψέλη και χορεύουν. Με τον τρόπο αυτό ενημερώνουν και τις άλλες. Όσο πιο γρήγορα χορεύουν, τόσο πιο πλούσια και γλυκιά είναι η πηγή της τροφής.

Μαρία Βάσσου από το βιβλίο, Τα έντομα

- Για να απαλλαγούμε από τους φόβους μας πρέπει να τους αντιμετωπίζουμε με θάρρος.

Δημήτρης Δασκάλου από το βιβλίο, Ποιος φοβάται το σκοτάδι;

Συμπεράναμε ότι:

- ↳ Ποτέ στη ζωή μας δεν πρέπει να υποτιμούμε κανέναν, ακόμα και τον πιο μικρό. Όλοι έχουν μια δύναμη και μπορούν να μας φανούν χρήσιμοι.

Δημήτρης Δασκάλου, το συμπέρανε διαβάζοντας τους 100 μύθους του Αισώπου.

- ↳ «Οποιος βιάζεται σκοντάφτει», αλλά όποιος πάει αργά και σταθερά φτάνει στον προορισμό του.

Μήτρου Αγγελος, το συμπέρανε διαβάζοντας τους 100 μύθους του Αισώπου.

Διαβάσαμε δύοριφες προτασούλες:

- ❖ «Ο μπαμπάς κοιτάζει τη Νίνα κι ένα πονηρό χαμόγελο ζωγραφίζεται στις άκρες των χειλιών του»

Σιούτα Αφροδίτη από το βιβλίο, Ποιος φοβάται το σκοτάδι

- ❖ Ήλιε μου,
Αχ! να γινότανε να σε παντρευτώ,
Μιαν δοπτρη μέρα να μπορώ κι εγώ να δω,
κι όχι μες στη νύχτα μονάχα να περπατώ.

Κύρδιου Αναστασία από το βιβλίο, Ιστορίες μιας νύχτας

Αλλά και... γελάσαμε!

- ◆ «προσπαθεί να κουρέψει τον Μίμη έτσι ώστε εάν κολλήσει ψείρες να κάνουν τσουλήθρα στο κεφάλι του και να πέφτουν»

Αραμπατζίδου Χρύσα από το βιβλίο, Ο Μίμης, η Λόλα και τα φαντάσματα.

- ◆ -Λοιπόν τι θα φας την Κυριακή?
- Χυλοπίτες, Κλάρα, Χυλοπίτες με ζάχαρη και κανέλα. Τις χυλοπίτες δε χρειάζεται ούτε να τις σκοτώσεις ούτε να τις σφάξεις. Και δεν έχουν και συγγενείς»

Χριστίνα Λαγού από το βιβλίο, Η αδελφή μου η Κλάρα και οι ξύλινες κουτάλες της.

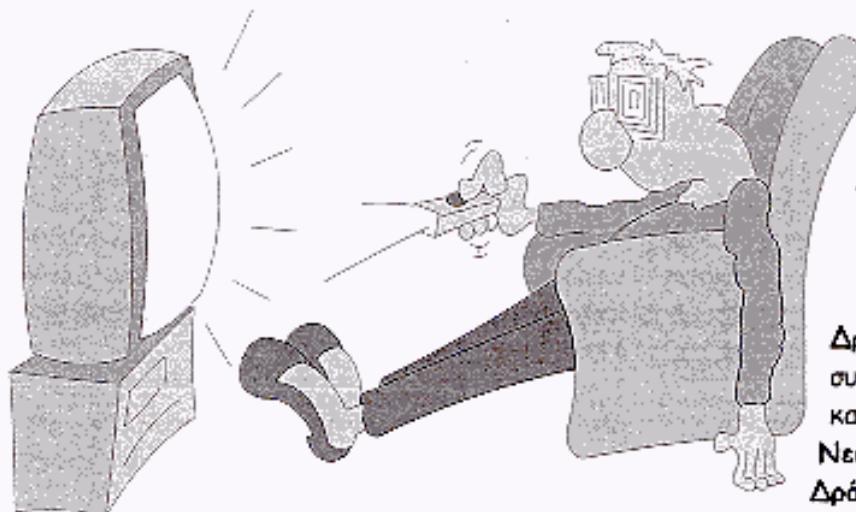
Και στους μεγάλους λέμε:

- ◆ «Ουφ πια! Με τους μεγάλους δεν μπορείς να βγάλεις άκρη. Άλλο πράγμα λες κι άλλο καταλαβαίνουν, άλλο ρωτάς κι άλλο σ' απαντάνε»

Ελένη Κιουμουρτζή από το βιβλίο, Ποιος φοβάται το σκοτάδι.

Δραματοποίηση

Δραματοποίηση του λογοτεχνικού έργου την Αγγελικής Βαρελά "Δρακοπαραμύθια" από τους μαθητές της Ε1 τάξης.

Αφηγήτρια: Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένας δράκος που δεν είχε ούτε όνομα αλλά ούτε και δουλειά, ξαπλωμένος με τις πιτζάμες του στον καναπέ έβλεπε όλα τα σίριατ και τις ταινίες.

Δράκος: Δεν κάνω καμιά συμμορία; Γεια σου Νεφ, τι κάνεις; καλά;

Νεφ: Ναι, εδώ είμαι μια χαρά.

Δράκος: Και τι κάνεις όλη μέρα

εδώ;

Νεφ: Τραγουδάω, μήπως μπορώ να κάνω και τίποτα άλλο;

Δράκος: Και δε βαριέσαι όλη τη μέρα εδώ;

Νεφ: Γιατί; Τι άλλο μπορώ να κάνω;

Δράκος: Φυσικά και μπορείς, έλα να κάνουμε μια συμμορία.

Νεφ: Μπα!, μια χαρά είμαι εδώ.

Δράκος: Εεε, μη μου το χαλάς Νεφ, θα μας δείξει η τηλεόραση, θα μας πει το ραδιόφωνο, θα μας γράψουν σι εφημερίδες.

Νεφ: Εντάξει, τότε δέχομαι.

Δράκος: Μήπως ξέρεις καμιά δράκαινα που να θέλει να σπάσει πλάκα με τους ανθρώπους;

Νεφ: Οχοσσο, πολλές, τη Χουλιγκάνα, την Ανερζή, την Πεινάν και τη Χωματερόλ. Καλά, εσύ που ζεις;

Δράκος: Εεε, να ξέρεις εγώ βλέπω πολύ τηλεόραση.

Νεφ: Καλά, τώρα όπου να ναι θα 'ρθουν.

Δράκος: Αυτή η Χουλιγκάνα είναι νέα;

Νεφ: Πολύ νέα. Αυτή όπου πάει τα κάνει άνω κάτω. Κάθε Κυριακή πηγαίνει στα γήπεδα, σπάει μερικές καρέκλες, βαράει κάποιες πιστολιές, πετάει στα κεφάλια των φιλάθλων ότι βρει και γελάει με τους ανθρώπους όταν διορθώνουν τις ζημιές.

Δράκος: Αυτή η Ανερζή που λες πώς είναι;

Νεφ: Α! Αυτή είναι θεότρελη. Όποτε της καπνίσει βγαίνει στο δρόμο, κλέβει τα λειφτά των ανθρώπων και φεύγει.

Δράκος: Καμιά άλλη ξέρεις;

Νεφ: Η πεινάν που λες μια μέρα κόντεψε να μείνει στα χέρια μου από το πολύ φαγό;

Δράκος: Σοφαρά;

Νεφ: Ναι, και δεν άκουσες το καλύτερο η Χωματερόλ όπου πάει ρίχνει μερικά σακιά με σκουπίδια και φεύγει.

Αφηγήτρια: Ως το βράδυ η συμμορία ήταν έτοιμη.

"Πολίτες για το κλίμα"

Στα πλαίσια της ευέλικτης ζώνης ασχολοθήκαμε με την μόδυνση του περιβάλλοντος και την αλλαγή στο κλίμα του πλανήτη, επισκευήτηκαμε την ιστοσελίδα της WWF Ελλάδος και βρήκαμε κάποιες συμβουλές που να βοηθήσουν το κλίμα, επίσης βρήκαμε και ένα πολύ ωραιό τραγούδι που έχει σκοπό να μας εναισθητοποιήσει.

Γίνετε "Πολίτες για το κλίμα"

Ακολουθήστε τις παρακάτω συμβουλές και μπείτε ενεργά στον αγώνα ενάντια στην αλλαγή του κλίματος.

1. Σβήνετε τα φώτα που δεν χρειάζεστε, κυρίως όταν βγαίνετε από ένα δωμάτιο.
2. Αντικαταστήστε τις κοινές λάμπες με λαμπτήρες χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης (μέσος χρόνος ζωής 10 φορές περισσότερο).
3. Αν αποφασίσετε να αγοράσετε κλιματιστικό, προτιμήστε συσκευές ενεργειακής κατηγορίας A και φροντίστε να έχουν την κατάλληλη ισχύ (BTU).
4. Το καλοκαίρι ρυθμίστε τη θερμοκρασία του κλιματιστικού σας όχι χαμηλότερα από 27°C.
5. Αντικαταστήστε τον ηλεκτρικό σας θερμοσίφωνα με έναν ηλιακό.
6. Φροντίστε τα μαγειρικά σκεύη να εφαρμόζουν σωστά στις εστίες της κουζίνας.
7. Επιλέξτε προγράμματα χαμηλής θερμοκρασίας για το πλυντήριό σας. Επιπλέον, πλένετε τα ρούχα σας σε ώρες μη αιχμής χρησιμοποιώντας νυχτερινό ρεύμα.
8. Αν το ψυγείο σας δεν έχει αυτόματη απόψυξη, φροντίστε να κάνετε τακτικά απόψυξη.
9. Όταν αυτικαταστήσετε τις συσκευές σας, προτιμήστε συσκευές με ενεργειακή σήμανση A.
10. Μην αιρήνετε αναμμένες σε κατάσταση αναμονής (stand by) την τηλεόραση, τον υπόλογιστή, τον εκτυπωτή, το στερεοφωνικό, το DVD και όλες γενικώς τις συσκευές.

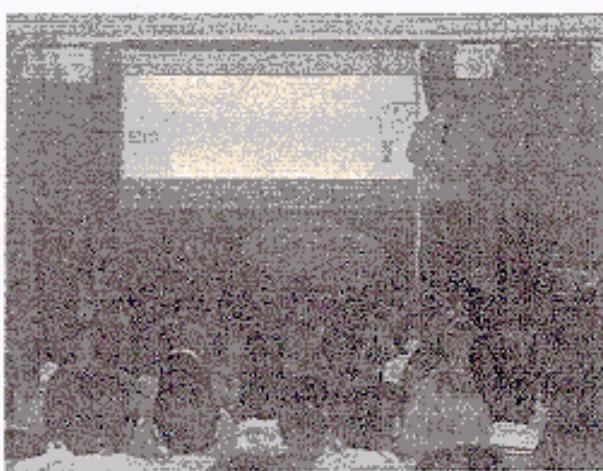
ΣΤ² τάξη

Έχει στο κήπο μου μια μυγδαλιά φυτρώσει
κι ειγ' έτσι τρυφερή πώς μόλις ανασαίνει
μα η κάθε μέρα, η κάθε συγή τήνε μαραίνει
και τη χαρά του άνθους της δε θα μου τη δώσει.
ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ε² τάξη

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

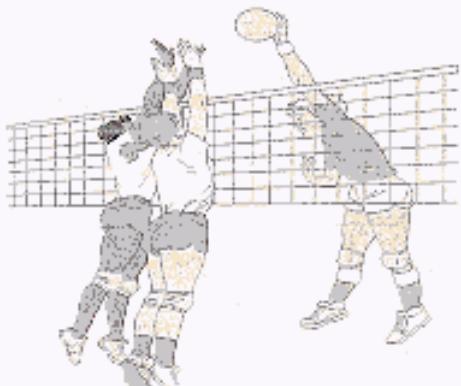
Φέτος στο σχολείο μας ήρθε ένας καραγκιαζόπαχτης, ο Θεοδόσης Βογιατζής. Μας μίλησε για το πώς άρχισε την καριέρα του και ανάφερε δύο τρία πράγματα για την ιστορία του Καραγκιόζη. Μας είπε ότι οι ήρωες της παράστασης είναι καμαρένοι από χοντρό χαρτόνι, αλλά σε τρόπο που να κινούνται ελεύθερα τα χέρια τα πόδια και ο κορμός. Οι «παίχτες» από μέσα κινούν με ξύλα τους χαρτονένιους ήρωες και μιλούν για λογαριασμό τους με ειδική προφορά ο καθένας. Όλες αυτές οι ιστορίες που ξετυλίγονται ανάμεσα σε συνεχείς ξυλοδαρμούς των ηρώων του Καραγκιόζη, που τρώει πολύ ξύλο αλλά στο τέλος βγαίνει πάντα κερδισμένος, είναι τοποθετημένες στα χρόνια της Τουρκοκρατίας όταν την υπόδουλη Ελλάδα τη διοικούσαν οι πασάδες. Γι' αυτό στην οθόνη υπάρχει πάντα μια μόνιμη σκηνογραφία. Δεξιά το μεγαλοπρεπές παλάτι του πασά όλο πύργους και χαριάτια. Αριστερά το μικρό κι ετοιμόρροπο καλύβι του Καραγκιόζη. Οι ήρωες Ρωμιοί και Τούρκοι, βγαίνουν κι από τα δύο μέρη, κινούνται, μιλούν, δέρνονται ανάμεσα στα καλύβια και το παλάτι. Έτσι θα' λεγε κανείς πως ο Καραγκιόζης είναι ο εκπρόσωπος, το σύμβολο του υπόδουλωμένου λαού, που για ν' αντιμετωπίσει το σκληρό κατακτητή, μηχανεύεται τα μύρια όσα. Το Θέατρο σκιών όπως αλλιώς λέγεται ο «Καραγκιόζης», μας ήρθε από ασιατική χώρα και γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη στην Ελλάδα από το 1860 ως το 1920, που υπήρξε μοναδική σχεδόν διασκέδαση του λαού, προπάντων στις επαρχίες, τα νησιά και τα χωριά.

Το έργο που παίχτηκε στο σχολείο μας ήταν «ο Καραγκιόζης και ο μίτος της Αριάδνης», που είχε σχέση με την ελληνική μυθολογία. Όταν άρχισε να παίζει ήταν πολύ ωραία και μας έκανε να γελάμε! Θα θέλαμε πολύ να ξαναέρθει ο κύριος Βογιατζής στο σχολείο μας!

Καραβίτση Άρτεμις Ε¹ τάξη

ΒΟΛΕΪ

Φέτος στο Σχολείο μας δημιουργήσαμε δύο ομάδες βόλεϊ. Μία σμάδα τα αγόρια και μία τα κορίτσια.

Η ομάδα των αγοριών αποτελείται από τους :Θανάση Καραμανή, Niko Σταυρίδη, Χρήστο Πετσάνη, Γιάννη Δεμίση, Χρήστο Μήτρου και Κυριάκο Δημιου.

Η ομάδα των κοριτσιών αποτελείται από τις :Σουζάνε Γκαγκάνη, κωνσταντίνα Δεβρίκη, Χρύσα Δερμεντζή, Σοφία Κουκλά, Αγγελική Σιούτα, Κωνσταντίνα Λουκίδου και Ειρήνη Χατζηπάντου.

Τα αγόρια έχουν παίξει μέχρι τώρα δύο αγώνες, ο πρώτος σγύνας ήταν με το 9^ο Δημοτικό Σχολείο Δράμας και ο δεύτερος με το σχολείο της Καλλιφύτου. Τώρα ετοιμάζονται για τον τελικό.

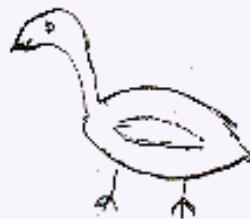
Τα κορίτσια έχουν παίξει μόνο έναν αγώνα, με τους Σιταγρούς. Ο δεύτερος αγώνας θα γίνει την Παρασκευή 21 Μαρτίου, με το 9^ο Δημοτικό Σχολείο Δράμας.

Προτεραιότητής και των δύο ομάδων είναι ο γιμναστής του σχολείου κ. Γιώργος Αποστολίδης. Αυτό που μας θυμίζει πάντα είναι ότι: δεν μετράει η νίκη αλλά το να γινόμαστε σε κάθε αγώνα ακόμα καλύτεροι. Και το Σχολείο μας περιμένει το καλύτερο.

Ειρήνη Χατζηπάντου 3^η τάξη

Ποίηση-ακίτσο-Ζωγραφική

Η κοτούλα η παχουλή
κάθεται σε μιαν άκρη στην αυλή,
και κλωσέι το αυγουλάκι της,
το ωραίο κοκοράκι της.

Η γλυκιά η χελωνίτσα
του κυρ χελώνα η εγγονίτσα,
είναι αφρωστούλα
κι έχει γριπωμένη τη μυτούλα!

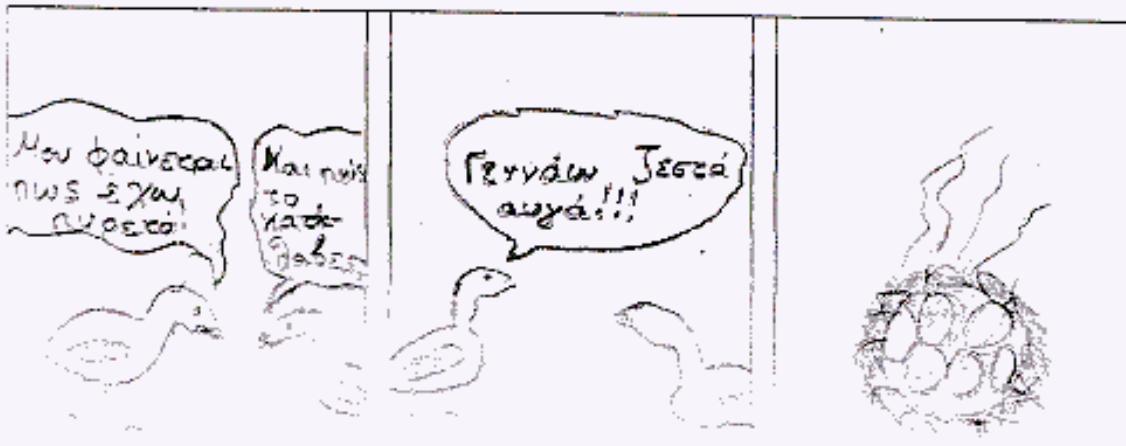
Ένα μυρμηγάκι τόσο δα!
ήθελε να μάθει να μιλάει τραγουδιστά,
μα δεν μπόρεσε το καημένο
Κι είναι τώρα πάρα πολύ θλιμμένο!

Η κοιλιά μου πονάει!

Η αφρωστή κότα!

Δ	Ω	Η	Η	Ι	Χ	Σ	Ξ	Α	Γ	Ι	Δ	Δ	Δ	Φ	Η	Δ	Φ	Γ	Η	Σ	W	Y	Η	
Α	Σ	Σ	Ξ	Ε	Δ	Ζ	Η	Β	Ρ	Η	Λ	Σ	Φ	Φ	Γ	Φ	Σ	Δ	Α	Ξ	Χ	Ο	Ρ	Μ
Σ	Η	Β	Κ	Ε	Α	Η	Ψ	Α	Ξ	Λ	Α	Η	Γ	Φ	Δ	Α	Σ	Φ	Γ	Φ	Μ	Ρ	Ο	
Δ	Φ	Κ	Β	Ρ	Υ	Φ	Χ	Κ	Υ	Ε	Δ	Ξ	Μ	Ε	Γ	Α	Λ	Η	Φ	Ψ	Α	Ε	Θ	
Φ	Γ	Ξ	Μ	Μ	Ξ	Σ	Ζ	Ο	Ρ	Α	Φ	Κ	Ξ	Β	Φ	Σ	Σ	Γ	Δ	Ω	Ν	Ρ	Β	
Γ	Η	Η	Φ	Α	Φ	Α	Α	Σ	Ε	Σ	Γ	Ξ	Ξ	Δ	Σ	Δ	Δ	Φ	Σ	Ψ	Α	Σ	Ε	
Η	Γ	Γ	Δ	Β	Ν	Η	Σ	Τ	Ε	Ι	Α	Η	Φ	Ο	Γ	Φ	Π	Φ	Δ	Ζ	Δ	Δ	Α	
Ξ	Ξ	Ξ	Α	Ξ	Ε	Ε	Ψ	Δ	Η	Ν	Σ	Ξ	Γ	Δ	Μ	Δ	Γ	Α	Δ	Φ	Χ	Η	Δ	Χ
Θ	Κ	Ρ	Σ	Ρ	Η	Ω	Φ	Α	Β	Γ	Υ	Φ	Α	Α	Φ	Ξ	Σ	Σ	Γ	Ψ	Ξ	Ω	Α	
Ρ	Λ	Ε	Ρ	Ε	Ρ	Β	Γ	Η	Ω	Γ	Φ	Η	Ρ	Δ	Κ	Λ	Χ	Σ	Η	Ω	Η	Ξ	Β	
Ε	Ο	Α	Υ	Δ	Γ	Σ	Γ	Φ	Ψ	Δ	Δ	Φ	Ν	Α	Φ	Η	Α	Α	Ξ	Δ	Γ	Η	Ω	
Δ	Θ	Ρ	Β	Α	Τ	Μ	Α	Ν	Χ	Γ	Γ	Δ	Α	Δ	Σ	Ξ	Κ	Σ	Κ	Ζ	Φ	Υ	Δ	
Φ	Ω	Κ	Ο	Κ	Ο	Ρ	Ε	Τ	Σ	Ι	Η	Σ	Κ	Ε	Φ	Γ	Κ	Δ	Γ	Η	Δ	Φ	Δ	
Η	Λ	Ρ	Γ	Η	Ψ	Δ	Η	Ρ	Α	Ξ	Ξ	Α	Ι	Δ	Α	Φ	Λ	Φ	Γ	Ω	Σ	Φ	Γ	
Β	Ε	Γ	Δ	Υ	Ψ	Α	Υ	Φ	Σ	U	R	E	R	I	M	A	N	Ψ	X	Z	A	Α	Σ	Ρ

Βρείτε τις λέξεις:

ΚΟΚΟΡΕΤΣΙ, ΠΑΣΧΑ, ΑΡΝΑΚΙ, ΝΗΣΤΕΙΑ, ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ,

ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ, ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ, ΑΝΑΣΤΑΣΗ, ΣΤΑΥΡΩΣΗ.

Κούνιος Δημήτρης, Αραμπατζίδης Σπύρος Στ τάξη

Ακροστιχίδα του Καραϊσκάκη

- Κατέλαβε την Αθήνα
- Εκεί οι Έλληνες έπαθαν μεγάλη καταστροφή
- Βρίσκεται στο ..... Φάληρο
- Την πολιορκούσε για ένα χρόνο ο Κιουταχής
- Οι Τούρκοι διέθεταν πεζικό και .....
- Δεν εφαρμόστηκε τελικά το ..... του Καραϊσκάκη
- Εκεί στρατοπέδευσε ο Καραϊσκάκης
- Εκεί νίκησαν τους Τούρκους οι Έλληνες
- Άγγλος αρχηγός του στόλου
- Το αποτέλεσμα της μάχης στον Ανάλατο για τους Έλληνες
- Ο Άγγλος αρχηγός του στρατού (αντίστροφα).

Νίκος Σταυρίδης Στ τάξη

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Πατά γεράνι στη γη: Αυτή η έκφραση χρησιμοποιείται για τους προσγειωμένους και λογικούς ανθρώπους

Από τη Γη στη Σελήνη: Μυθιστόρημα του Ιουλίου Βερν

Ηθελε να γνωρίσει η γη να τον καταπιεί: Ήθελε να εξαφανιστεί επειδή έκανε κάποια γκάψα.

Η σονέτη του Σεληνιόφιλτος: Ρομαντική σονέτα για πιάνο, του Λέπετόβεν

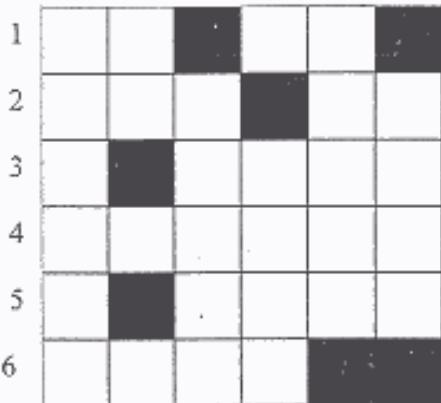
Φεγγαροτόνισμα: Είναι αυτός που έχει στρογγυλό και φωτεινό πρόσωπο.

Έγινε κάτι σεγγάδικη για την δω: Έχω να τον δω πολύ καιρό.

Έγινε με τα φεγγάδια τους Αλάζει συχνά βιάθεση και σιγλεριφορά.

Παναγιώτης Χαλδεαής Στ τάξη

1 2 3 4 5 6

Σταυρόλεξο**Οριζόντια**

1. Διστάζει - απαγορεύει
2. Συνεχόμενα γράμματα της λίμνης Υλίκη - άφωνο λάδι.
3. Το θήραμα που γίνεται τροιφή σαρκοβόρου ζώου.
4. Δεν είναι στα καλά του.
5. Θεραπεία, γιατρειά.
6. Σέλας χωρίς.....μέση

Κάθετα

1. Ανδρικό όνομα.
2. ΑΕΚ χωρίς... μέση.
3. Περιοχή της Πελοποννήσου που κάηκε. (Αιτ.)
4. Ελληνική Αστυνομία (αρχικά)
5. Μας χαρίζει φως και ζωή.
6. Μας προσφέρουν οξυγόνο

Σούλα Σολάκη Δ τάξη**Ανέκδοτο**

Ένας ανθρωποφάγος διασχίζει κάποιον πολυσύχναστο δρόμο της Αθήνας.

Σταματά κάποιον από τους περαστικούς και τον ρωτά:

-Μήπως σε λένε Μιχάλη;

-Όχι, απαντά εκείνος.

Γυρνάει τότε και τον τρώει! Συναντά τον επόμενο και τον κάνει την ίδια ερώτηση:

-Μήπως σε λένε Μιχάλη;

-Όχι.

Τον τρώει κι αυτόν!

Η ιστορία συνεχίζεται για κάμποσες μέρες. Συναντά κάποτε και κάποιον που τον έλεγαν Μιχάλη.

-Μήπως σε λένε Μιχάλη;

-Ναι, απαντά αυτός.

-Άντε, ρε Μιχάλη! Έφαγα όλο τον κόσμο να σε βρω!

Σαμαρά Δήμητρα Δ τάξη**Γλωσσοδέτες**

- ⇒ Άσπρη πέτρα ξέξασπρη κι απ' τον ήλιο ξεξασπρότερη.
- ⇒ Πέφτη έκοψα το πεύκο, πέφτη πέφτει ο πεύκος κάτω. (Πέφτη: Πέμπτη)
- ⇒ -Έκκλησια μολυβωτή μολυβοκοντυλοπελεκητή, ποιος σε μολυβοπελέκησε;
- ⇒ -Ο γιος του μολυβοκοντυλοπελεκητή.
- ⇒ Καλημέρα καμηλάρη, καμηλάρη καλημέρα.
- ⇒ Κούπα καπακωτή, κούπα ξεκαπάκωτη, κούπα ξεκαπακωμένη.

Βούλτιος Κώστας Δ τάξη

ΙΣΗΝ

Ποιες λέξεις κρύβουν τα παρακάτω μπερδεμένα γράμματα;

ΟΙΤΝΑ

ΟΧΙΕΣΟ

ΣΣΑΚΔΑΟΛ

ΙΤΙΣΠ

ΑΠΡΤΖΙΕ

ΟΒΒΙΛΙ

ΑΑΙΤΜ

Νίκος Δεβρίκης, Θάνος Μανδρατζής Δ τάξη

Κρυπτόλεξο

A	N	O	I	E	H	X	Ω	O	P	Z	K	Λ	A	Δ
X	Π	E	Λ	Α	Ρ	Γ	Ο	Σ	Δ	Ω	Β	Ο	Λ	Ξ
M	Α	Ρ	Τ	Η	Σ	Λ	Γ	Α	Π	Σ	Υ	Υ	Λ	Σ
A	Π	Α	I	X	N	I	Δ	I	Α	Ξ	Γ	Λ	Θ	Α
H	Α	Α	O	Π	T	Ω	X	Z	I	Γ	Ρ	Ο	Ο	Τ
Σ	Σ	P	Δ	N	H	Λ	I	O	Σ	Σ	Φ	Υ	P	Ω
H	X	Φ	T	Φ	T	Σ	T	Ω	Δ	X	I	Δ	K	P
Ω	A	O	N	Y	Σ	B	Λ	Π	Θ	Ξ	B	I	Y	E
E	Z	Γ	Ω	X	E	Λ	I	Δ	O	N	I	A	Θ	A
Ω	Ξ	Π	X	K	Z	Δ	Ξ	Ψ	Δ	P	Φ	Υ	Σ	Ξ

Να κυκλώσετε τις λέξεις

ΑΝΟΙΕΗ, ΖΕΣΤΗ, ΖΟΥΜΠΟΥΔΙΑ, ΑΠΡΙΛΗΣ, ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ, ΗΛΙΟΣ, ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ
ΜΑΡΤΗΣ, ΠΙΕΛΑΡΓΟΣ, ΠΑΙΧΝΙΔΙ, ΜΑΗΣ, ΠΛΣΧΑ, ΔΕΝΤΡΑ, ΕΡΩΤΑΣ

Αβραμίδου Σοφία Ε¹ τάξη

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ ΤΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ

- A_____ Ποια είναι η ωραιότερη εποχή;
 N____ Κατάφαση
 O____ Άρνηση
 I_____ Μάθημα του δημοτικού
 Ξ____ Τι πίνει κάποιος όταν θυμώνει;
 Η_____ Αυτός μας ζεστάινει

Αβραμίδου Σοφία Ε1 Τάξη

Α	Ο	Υ	Η	Ρ	Ε	Φ	Ξ	Σ	Γ	Λ	Θ
Λ	Θ	Μ	Φ	Β	Κ	Φ	Ω	Μ	Φ	Ω	Μ
Κ	Γ	Α	Ν	Α	Σ	Τ	Α	Σ	Η	Λ	Α
Υ	Ρ	Υ	Ξ	Ξ	Γ	Β	Δ	Β	Μ	Γ	Γ
Η	Φ	Γ	Υ	Ξ	Ξ	Η	Φ	Ψ	Γ	Δ	Ι
Η	Π	Α	Σ	Χ	Α	Ξ	Ρ	Σ	Σ	Γ	Ρ
Κ	Ρ	Ω	Α	Η	Τ	Κ	Η	Δ	Γ	Ν	Ι
Κ	Π	Α	Σ	Χ	Α	Λ	Ι	Α	Λ	Ξ	Τ
Ξ	Φ	Δ	Α	Μ	Π	Α	Δ	Α	Ξ	Φ	Σ
Η	Δ	Γ	Υ	Τ	Κ	Η	Δ	Φ	Σ	Γ	Α

ΑΝΑΣΤΑΣΗ
ΑΥΓΑ,
ΠΑΣΧΑ,
ΠΑΣΧΑΛΙΑ,
ΛΑΜΠΑΔΑ,
ΠΑΤΣΑΣ
Κούνιου Τίνα
Στ' τάξη

Π_____	Λουλούδι που ανθίζει το Πάσχα..
Α_____	Την γιορτάζουμε το βράδυ του Μ Σαββάτου .
Σ_____	Μαζί με την προσευχή μας κάνουμε και το .... μας.
Χ_____	Σταυρώθηκε για να μας σώσει.
Α____	Το τρώμε το Πάσχα.

Άγγελος Μήτρου - Δημιου Κυριάκος Στ'1

Το κρυπτόλεξο της άνοιξης

B	Γ	Σ	Α	Ρ	Α	Κ	Ο	Σ	Τ	Η
Π	Σ	Τ	Λ	Κ	Σ	Δ	Μ	Ψ	Ω	Ζ
Α	Π	Α	Σ	Χ	Α	Λ	Ι	Α	Η	Α
Π	Θ	Ν	Ε	Τ	Ρ	Ι	Θ	Κ	Π	Π
Α	Λ	Ο	Υ	Λ	Ο	Υ	Δ	Ι	Α	Ρ
Ρ	Ο	Ι	Ρ	Ο	Λ	Δ	Μ	Δ	Σ	Ι
Ο	Δ	Ξ	Κ	Ρ	Ι	Ν	Ο	Σ	Χ	Λ
Υ	Ν	Η	Μ	Σ	Ρ	Β	Δ	Κ	Α	Ι
Ν	Λ	Α	Μ	Π	Α	Δ	Α	Δ	Ζ	Ο
Α	Β	Γ	Α	Κ	Σ	Γ	Ε	Η	Ι	Σ

- 1.Ανοιξη   6.Σαρακοστή
 2.Λουλούδια   7.Απρίλιος
 3.Πασχαλιά   8.Λαμπάδα
 4.Πάσχα   9.Παπαρούνα
 5.Αβγά   10.Κρίνος

Σουζάννε Γκαγκάνη
Κυριακή Δεμιση
Στ' 1

